

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجموعه کتاب های آگاه سازی

پیشگیری از حوادث

(ویژه فراگیران)

مؤلفین :

دکتر مهرداد معمارزاده، نرگس شاداد نوری

دکتر عصمت کریمیان

سازمان بهزیستی کشور

مرکز توسعه پیشگیری و امداد

مدانست مدیریت از معلومات

سرشناسه : معمارزاده، مهر داد، ۱۳۳۶ -

عنوان و نام پدید آور: پیشگیری از حوادث (ویژه فراگیران)/مولفین مهر داد معمارزاده، نیره السادات نوری، عصمت کریمیان؛ [به سفارش] سازمان بهزیستی کشور، مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد، معاونت پیشگیری از معلولیتها.

مشخصات نشر: اصفهان: پیغام دانش، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاہری : ۴۸ ص : مصور (رنگی).

فروست : مجموعه کتاب‌های آگاه‌سازی.

شاہک: ۵-۴۱-۵۹۷۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

موضوع: کودکان -- حوادث -- پیشگیری

شتاسه افزوده: نوری، نیرالمادات، ۱۳۶۱ -

شناسه انجمن: ۱۳۵۱ -

ششمه افزودن سازمان بهزیستی کشور. معاونت پیشگیری از معلولیتها

رم بنده سنگ: ۱۳۹۲ پ ۹ م ۶/۷۲/۶۷۵ HV

رده بندی دوم : ۶۱۲۶

شماره کتابخانه ملی: ۳۲۱۳۵

انتشارات پیغام دانش

اصفهان، خیابان فردوسی، خیابان منوچهری، خیابان مجمر جنوبی

کوی شهید بیگی، ساختمان مورسید شماره ۲

تلفون: ۲۱۲۴۷۱۱-۱۲، ۰۵۱۲۹، ۰۹۱۱

عنوان: پیشگیری از حوادث (پوره فراگیران)

مؤلفین: دکتر مهرداد معمارزاده، نیره السادات پوری، دکتر عصمت کریمیان.

صفحه آرا: زهره باقری

تیواڑ : ۵۰۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۳۹۲

لیتوگرافی: طلوع

چاپ : کوثر

صحافی: بہار

شایک: ۵-۴۱-۵۹۷۱-۶۰۰-۹۷۸

صفحه

عنوان

۴	پیش گفتار.....
۶	مقدمه.....
۹	انواع حوادث.....
۱۰	علل معلول جسمی - حرکتی.....
۱۵	پیشگیری از تصادف در کودکان زیر ۹ سال.....
۱۶	پیشگیری از تصادف در کودکان ۱۰ تا ۱۴ ساله.....
۱۶	پیشگیری از آسیب های دوجرخه ای.....
۱۷	نکات کلیدی و مهم.....
۲۰	اقدامات لازم در هنگام حادثه رانندگی.....
۲۲	خفگی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۲۳	- اقدامات درمانی.....
۲۴	بریدگی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۲۵	- اقدامات درمانی.....
۲۶	سقوط و شکستگی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۲۸	- اقدامات درمانی.....
۲۹	سوختگی با مایعات : - اقدامات پیشگیرانه.....
۳۰	- اقدامات درمانی.....
۳۲	آتش سوزی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۳۴	- اقدامات درمانی.....
۳۴	- چهارشنبه سوری.....
۳۷	برق گرفتگی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۴۱	- اقدامات درمانی.....
۴۳	مسمومیت شیمیایی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۴۳	- اقدامات درمانی.....
۴۳	مسمومیت گازهای سمی : - اقدامات پیشگیرانه.....
۴۴	- اقدامات درمانی.....
۴۴	جعبه کمک های اولیه.....
۴۶	شماره تلفن های ضروری.....
۴۷	فهرست منابع.....

پیش گفتار:

کودکان بزرگترین سرمایه ملی هر جامعه‌ای هستند امروزه با توجه به رشد جمعیت کودکان مشکلات آنان نیز افزایش یافته است از جمله این مشکلات، مرگ کودکان به دلیل سوانح و حوادث است که به سرعت در حال گسترش می‌باشد و این پدیده سلامت کودکان را به مخاطره انداخته است. از آنجایی که مهم‌ترین و اولین علت مرگ کودکان به‌ویژه کودکان زیر ۵ سال کشورمان حوادث و سوانح اعلام گردیده و با توجه به این که کودکان هیچ نقشی در به وجود آمدن این حوادث ندارند و مرگ و معلولیت در این گروه اغلب به علت خطای بزرگسالان است لذا به منظور مراقبت هرچه بهتر از کودکان تلاش می‌شود تا با دادن آگاهی‌های لازم و ضروری در این زمینه به والدین و سایر افراد خانواده از آمار حوادث و سوانح منعکس شده و والدین را به مراقبت هرچه بهتر از کودکان خود تشویق نماییم. تردیدی نیست که والدین، مهم‌ترین نقش را در حفظ سلامت کودکان ایفا می‌کنند. زیرا کودکان در محاسنی که برای آنان طراحی شده زندگی می‌کنند و نمی‌توانند خطرات بالقوه را تشخیص و تحلیل کنند.

پس یکی از علل شایع مرگ و میر در کودکان ۱-۵ سال، حوادث است. در صورت رعایت اصول اولیه ایمنی، بسیاری از حوادث قابل پیشگیری هستند. به این منظور باید به کودکان خود بیاموزید که چگونه از خطرات خانگی و زمین بازی دوری کنند. همچنین احتمال بروز سوانح خانگی را تا حد امکان کاهش دهید. تصادفات رانندگی مسئول اکثریت مرگ و میرهاست. استفاده از

وسایل حفاظتی داخل اتومبیل برای پیشگیری از مرگ و صدمات شدید در مواقع بروز تصادفات بسیار مؤثرند.

کودکان ذاتاً کنجکاو هستند. در محیط خانه هم احتمال خطرانی نظیر شوک الکتریکی، سیم های برق، تیغ، درهای شیشه ای، پنجره های باز، حمام، وان و استخر، ... وجود دارد. همانطور که کودک بزرگتر می شود. نوع مراقبت ها نیز فرق می کند. به عنوان مثال در مورد یک کودک نوپا باید مراقب پله ها و لبه های تیز بود ولی در کودکان بزرگتر باید در مورد دوچرخه و حیوانات مکرر بود و اقدامات حفاظتی را به مورد اجرا گذاشت.

آخرین گزارش سازمان جهانی بهداشت و یونیسف می گوید روزانه ۲۰۰۰ کودک جان خود را بر اثر حوادث اتفاقی یا غیر عمدی از دست می دهند که حداقل نیمی از آنها قابل پیشگیری هستند و سالانه بیش از ده ها میلیون کودک در سراسر جهان با جراحاتی که اغلب باعث معلولیت آنها می شود، به بیمارستان منتقل می شوند. حوادثی که برای کودکان اتفاق می افتند، امری مهم در زمینه سلامت عمومی و توسعه می باشد. حدوداً هر مرگ سالانه ۸۳۰/۰۰۰ کودک، میلیون ها کودک دچار حوادث غیر مرگبار می شوند که نیازمند بستری شدن طولانی مدت و توانبخشی هستند.

دقت کنیم که هزینه درمان چنین حوادثی می تواند منجر به فقر خانوار شود. از طرفی کودکان در خانواده و جوامع فقیرتر بیشتر در معرض خطر چنین حوادثی قرار می گیرند، چون کمتر از برنامه های پیشگیرانه و خدمات

با کیفیت مطلوب استفاده می کنند. پس بیایید با آموزش نکات پیشگیرانه و رعایت آنها در زندگی، در جهت کاهش آسیب ها گام های بلند برداریم.

آنقدر زمین خورده ام که بدانم برای برخاستن نه دستی از برون
که همتی از درون لازم است

مقدمه :

در طول تاریخ ، سوانح و حوادث به عنوان یکی از عوامل تهدید کننده زندگی انسانها بوده که به علت وجود بیماری های واگیردار و ابیوت قرار نداشت، با پیدایش انقلاب صنعتی و ورود صنعت و تکنولوژی به زندگی انسان، گسترش ارتباطات، توسعه شهرنشینی، پیشرفت علوم بهداشتی و پزشکی، الگوها و شیوه های زیستی انسان دچار تحول و دگرگونی عظیمی

شده است. این پدیده از یک سو موجب کنترل بیماری های واگیردار و بالا رفتن سطح امید به زندگی شده و از سوی دیگر باعث شیوع و افزایش بیماری های غیر واگیردار که نتیجه مستقیم و غیر مستقیم این تحولات می باشد، گشته است. در این گروه بیماری ها یکی از مهم ترین معضلات بهداشتی اجتماعی، سوانح و حوادث است.

سوانح و حوادث از بزرگترین مشکلات دنیای امروز به شمار می آید که عمدتاً سومین علت مرگ و میر در تمامی سنین و اولین علت مرگ و میر در سنین زیر ۴۰ سال در جهان می باشد و به عنوان یکی از علل مهم مرگ و میر و معلولیت به حساب می آید که هزینه های زیادی را برای جامعه در بردارد. بر اساس گزارشی از سازمان جهانی بهداشت بیش از نیمی از مرگهای سنین جوانی به علت صدمات ناشی از حوادث بوده که باعث از دست رفتن سالهای فعال زندگی می گردد. حوادث، امروزه یکی از چالش های سلامتی کودکان می باشد به گونه ای که سالانه بیش از ۱۰۰/۰۰۰ کودک زیر ۱۸ سال به علت حوادث می میرند که اغلب به علت تصادفات ترافیکی، غرق شدگی، سوختگی، سقوط یا مسمومیت است.

سوانح و حوادث در کشورمان نیز یکی از مسایل بهداشتی اجتماعی می باشد. طوریکه طی تحقیق که در سال ۱۳۶۹ صورت گرفته دومین علت مرگ و میر محسوب گردیده که ۵/۱۳ درصد از کل علل مرگ و میر را به خود اختصاص می دهد. در اکثر تحقیقات صورت گرفته در کشورمان حوادث ترافیکی از

نظر فراوانی در صدر قرار دارند. در صورتی که وقتی به گروههای سنی و محل زندگی توجه شود، اولویت پیشگیری تفاوت خواهد کرد. به طور مثال مهم ترین سانه در جمعیت روستایی کشور در گروه سنی زیر ۵ سال، سوختگی می باشد.

حادثه عبارت است از واقعه یا رویداد برنامه ریزی نشده که می تواند منجر به آسیب شود، پیشرفت یا روند طبیعی یک فعالیت را مختل کند و همواره در اثر یک اقدام غیر ایمن و یا در شرایط غیر ایمن و یا در اثر ترکیبی از این دو اتفاق می افتد. حادثه یک رویداد پیش بینی نشده است که منجر به ایجاد وقفه در ارائه فعالیت های معمول می شود و ممکن است همراه با آسیب های جسمی روانی و یا خسارات مالی باشد.

بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، نرخ مجروحیت ها و معلولیت های حوادث ترافیکی، ۱۰ تا ۱۰۰ برای نرخ کشته شده هاست. این بدین معنی است که ۱۰ تا ۲۰ برابر نرخ های گزارش شده از کودکان کشته شده در حوادث ترافیکی، کودکانی هستند که برابر حادثه حداقل برای مدت کوتاهی از مدرسه رفتن باز می مانند، یا تا آخر عمر با معلولیتی زندگی خود را سپری خواهند کرد. آسیب های مغزی و جدات بلندگانه از شایع ترین پیامدهای حوادث ترافیکی گزارش شده است. بهرجه اینکه نرخ رشد جمعیت و میزان استفاده از وسایل نقلیه در ایران به سرعت رو به افزایش است، به کارگیری راهبردهای مؤثر پیشگیری ضروری است.

